

MŪSŲ Lietuva

Jurnal Lituano «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSAVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 616 - C. POSTAL 4118
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA 30,00

N. R. 778. (14)

SÃO PAULO — BRASIL — 1964 M. BALANDŽIO MĖN. — ABRIL 4 D.

XVI METAI

Brazilija vėl laisva nuo komunistinės diktatūros pavojaus. Vieninga Tautos valia nusalintas Prezidentas Goulart ir jo vyriausybė.

Dep. R. Mazili prezidento pareigose. Sukilima pradėjo Minas Gerais. Amauri Kruei sukilimo vadas

Kovo mėn. 31 ir balandžio 1 dienos Brazilijos istorijoje bus minimos kaip Brazilijos išgelbėjimo dienos nuo komunistinės diktatūros. Komunizmo realiu kraštui pavojumi niekas neabejojo. Tai parodė suruoštas pačios nuverstos vyriausybės masinis mitingas Rio de Janeiro 13 d. kovo, ir 26 d. susirinkimas, kur pats buvęs prezidentas pasakė isteriškas kalbas, niekuo nesis kiriančias nuo komunistų agentų kalbų. Kas sekė šiuos mitingus ir juose pasakytas kalbas per radijo ir kas yra girėjęs Lietuvoje komunistų agentų kalbas, tvirtino, kad Brazilija gyvena laisvės ir demokratijos galutinio palaidojimo išvakarėse. Tą įspūdį pagilino dar netvarka, nepaisymas kariškos disciplinos karo laivyne. Atrodė, kad prez. Goulart atlieka Kerenskio darbą.

Šitokios padėties akivaizdoje, visiems, kuriems rūpi krašto laimingas ateitis, laisvės ir demokratijos principai, turėjo skubiai veikti, nes kiek viena pavėluota valanda galėjo turėti katastrofišką kraštui pasekmių.

Brazilijoje komunistinis elementas nesudaro nė penkių nušimčių. Bet pačyrimas rodo, kad daugely kraštų komunistai būdami mažumoje, infiltracijos dėka kariuomenėje, vyriausybėje, paėmė krašto valdžią į savo rankas. Tuo kečiu jie ėjo ir Brazilijoje. Pats Carlos Prestes tvirtino, kad Brazilijoje nereikės daryti revoliucijos, taikiu būdu paimsi valdžią į savo rankas. Iš viso ko atrodė, kad buvęs prez. Goulart buvo komunistų vergas. Bendras pavojus sujungė bendram žygiui visas patriotines krašto jėgas, kurios nieko nelaukdamos pradėjo veikti.

Sukilimą pradėjo 31 d. kovo Minas Gerais estado gubernatorius Magalhães Pinto

susitaręs su estade esančiais kariuomenės daliniais Užblo kavo visus kelius vedančius į Minas Gerais. Be abejo minėrai žinojo, kad ir kiti es tadai ir kitos kariuomenės dalys prisidės. Kovo mėn. 31 d. São Paulo gubernatorius paskelbė, kad sukyla prieš federalinę vyriausybę Gubernatoriaus Adhemar de Barros pareiškimai buvo griežti ir drąsūs, visus ragino sukilti prieš Jango Goulart komunistinę vyriausybę. Bet federalinės kariuomenės laikysena buvo dar neiški. Antrosios apygardos karo vadovybė, li gi paskutinio momento, 31 d. kovo vakaro, ieškojo švelnesnių priemonių išėiti iš susidariusios padėties. Gen. Amauri Kruei tris kartus prašė prezidento, kad jis atleistų iš atsakomųjų pareigų komunistus. Tačiau prezidentas atsakydavo, kad tai negalys padaryti. Po to antrosios karo apygardos vadovybė išvedė kariškius Rio de Janeiro kryptimi su aiškiu uždaviniu — nušalinti komunistinę vyriausybę. Po to įvairių Brazilijos estadų vietovių kariuomenės daliniai vienas po kito perėjo sukilėlių pusėn.

Didesnio pasipriešinimo buvo laukiama iš Rio de Janeiro bazių. Bet ir šios viena po kitos perėjo sukilėlių pusėn. Prez. Goulart pamatęs, kad neturi atramos kariuomenėje išskrido į Braziliją, o iš ten išskrido nežinoma kryptimi.

Balandžio mėn. 2 d. ankstybą rytą kaip konstitucija reikalauja, prezidentui pasitraukus, jo pareigas perėmė parlamento pirmininkas, kuriuo šiuo metu yra deputatas RANIERI MAZILLI.

Sulig konstitucijos, prezidento kadencijai pabaigti šiems ir kitiems metams, kongresas turi išrinkti prezidentą ir viceprezidentą. Sulig pranešimų iš sostinės tokie rinkimai bus greitai laiku

Seinu sukaktis ir Seinu lietuviai

Varšuvoje leidžiamas Lenkijos lietuviams skiriamas laikraštis „Aušra“ 6 n-ry (1963 m. gruodžio mėn.) paskelbė Vladislavos Pjaujienės straipsnį „Seinų 400 metų sukaktį

minint“ Autorė, palietusi istorinius įvykius pažymi, kad nuo 1956 m. Seinai vėl tampa apskrities centru Seinų lietuviams. Punske įsikuria lietuviška vidurinė mokykla, ku

Koks tautinis samoningumas Pabaltijo kraštuose?

Pagal oficialius sovietinius šaltinius ir ypač 1959 m. gyventojų surašymo duomenis jau galima susidaryti vaizdas apie kai kurių kraštų, pvz. okupuotų Pabaltijo respublikų gyventojų tautinį samoningumą.

Lietuvoje (plg. „Norodnoje Choziaistvo Litovskoj SSR v 1960 godu“, Vilnius, 1962) gimtąją kalbą vartoja 3 pagrindinės gyventojų grupės: lietuviai 99%, rusai 98% ir lenkai 97%. Kai kurios tautinės mažumos jau daugiau surusintos, pvz. baltgudžių tarpe gudų kalba tebekalba tik 55%, o 41% savo gimtąją kalbą laiko rusų kalbą. Ukrainiečių tarpe savo kalbos laikosi 52%, gi rusų — 46%. Jau kiek kitoks vaizdas į žydų gyventojus pažvelgus — jų 69% dar kalba žydiškai, o 28% rusiškai.

Panašus vaizdas ir Latvijoje (plg. „Norodnoje Choziaistvo Latvijoskoj SSR“, Riga, 1962) Latvų kalbą savo im

tąją kalbą laiko 98% latvių ir 98% rusų. Tuo tarpu baltgudžiai gudų kalbą gimtąją pripažįsta jau 43%, žydų — tik 48%, ukrainiečių — 43% ir lenkų 55%. Latvių komentatorius B. Mežgailis („Podomju Latvijas iedzivotaji“, Riga, 1963) nurodė, kad „Išskyrus Latvijoje gyvenančius latvius, latvių kalbą gimtąją laiko tik 28 500 kitų tautybių atstovai, o rusų rusų kalbą kaip gimtąją naudoja be rusų dar 109 000 kitų tautybių Latvijos gyventojų...“

Išskyrus Lietuvoje gyvenančius lenkus (jie sudaro visai atskirą atvejį) Sovietijoje, so vietų užimtuose kraštuose vykdomas gyventojų suplakimas į kruvą turi aiškų tikslą — surusinti visas mažumas. Kai paskiros mažumos susiduria su klausimu: pasirinkti krašte naudojamą kalbą ar rusų kalbą, paprastai pasirenkama paskutiaioji.

Zygiai dėl danu — sovietu susitarimo

Ryšium su Danijos ministrininko J. O. Krag lankymusi Maskvoje spaudoje buvo paskelbta žinia apie vasario 27 d. pasirašytą susitarimą tarp Danijos ir Sovietų Sąjungos vyriausybių, kuriuo likviduojamos abišalės finansinės turto ir kitos pretensijos susijusios su «įėjimu į Sovietų Sąjungą» Pabaltijo respublikų ir kitų teritorijų. Tekstas buvo paskelbtas vasario 29 d. Maskvos «Izvestijų» dienraštyje.

Ryšium su minėta žinia Lietuvos Delegacijos PET orga-

riuje gali mokytis seinų apskrities lietuvių jaunimas. Pajaujienė toliau nurodo, kad mums lietuviams Seinai yra ypatingai mieli ir artimi. Nors nedidelė mūsų tautos dalis, tačiau sudarome šiame krašte gana nemažą vienetą, kuris šiuo metu turi tam tikrą reikšmę ir kitiems. Išsiskaidžiusiems po Lenkiją mūsų tautiečiams. Tuo tarpu trūksta mums inteligentų, norinčių dirbti savo krašte ir įsijungti į kultūrinį bei visuo meninį darbą tikra to žodžio prasme, rimtai, be tuščių deklaracijų. Laukiame jaunųjų, besimokančių dabar aukšto siose mokyklose. Gal jų bent dalis neapvils“.

nizacijoje pirm. V. Sidzikauskas per PET pirmininką A. Kutt kreipėsi į buv. Estijos Charge d'Affaires Kopenhagoje A. Koern — jis ten yra ir PET atstovu; Kovo 8 d. A. Koern įteikė raštą Danijos užsienio reikalų ministerijai, Nurodęs į paskelbtą susitarimo tekstą jis pažymėjo, kad žodžiai «įėjimas į Sovietų Sąjungą» gali reikšti, jog Danija pripažįsta Estijos ir kitų Pabaltijo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą ir sutinka, kad tas įjungimas buvęs «įėjimu», taigi savanorišku aktu. Jis pareiškė nuomonę, kad Danija ir toliau nepripažįsta prievartinio ir priešingo tarp tautinei teisei Pabaltijo prijungimo ir kad ji nepripažįsta to prijungimo DE JURE.

Dėl politinės minėto susitarimo reikšmės laukiama pasakymo iš Danijos vyriausybės pusės

ATEISTAI RINKOSI KAUNE

Vasario mėn. pradžioje Kaune, naujuose Profsajungos rūmuose įvyko pirmasis kauniečių ateistų sąskrydis. Tartas, kaip ateistinį darbą gerinti dirbančiųjų tarpe Aktyviausi ateistai buvo apdovanoti garbės raštais, kai kurie gavo asmenines dovanas, įvertinti kolektyvai, paruošę me

O MUZĖJAI ESTIJOS MOKYKLOSE

Toliau komunistinant Estijos gyventojus krašto mokyklose pradėta steigti Lenino muzėjus, o jei trūksta vietos, tai bent vitrinas ar „kampeilius...“

PAGYVĖJĖS KARDINOLO MINDZENTI IŠLAISVINIMO KLAUSIMAS

Pagal vokiečių spaudoje („Die Welt“, nr. 70) paskelbtas Vatikano informacijas paruošiu metu vedami pasitarimai su Vengrija, siekiant išlyginti Vengrijos santykius su bažnyčia ir kuriuo nors būdu išspręsti Vengrijos kardinolo Mindzenti klausimą — kardinolas nuo Vengrijos sukilimo dienų vis tebegyvena JAV ambasadoje Budapešte. Vengrams rūpi santykius su normavimas su amerikiečiais tad jie sutiktų leisti kardinolui išvykti iš krašto. Tuo tarpu Vatikanui ir ypač pačiam kardinolui atrodo, kad su vengrų pasiūlymu tegalima sutikti tik tuo atveju, jei būtų pagerinta katalikų bažnyčios padėtis, paskirti penki vyskupai į vakuojančias vietas ir kad komunistinė Kadaro vyriausybė garantuotų tikėjimo laisvę krašte.

uiskiausias ir įtikinamiausias ateistines vaizdines priemones.

KAIP LIETUVOJE VERTINAMA PUTINO KŪRYBA

Pernai Lietuvoje išleistas Putino — Mykolaitio poezijos rinktinė „Būties valanda“, šią knygą vertindamas V. Galinis pripažino, kaip ir anksčiau, poeto lyrikos centre — jo paties asmenybė, per kurią atsispindi išorinio pasaulio reiškiniai. Pagrindinės temos, tai žmogaus būties drama ir melė. Pasak vertintojo, visus stebina meninės išraiškos tobulumas ir išbaigtumas. Esą Putino kūryba jau žymiai skiriasi nuo buvusios simbolikos. Putinas visada pirmiausia rūpinasi nauju turiniu, o forma jam tik priemonė tiksliau ir įtaigiau išreikšti mintį. Vertintojas apgailestavo, kad Putino kūryba ligšiol nebuvo išversta į kitų Sovietijos tautų kalbas

Ar Pabaltijo ūkiui Pavyks Pasiiekti Skandinavų Lygį?

Dar pernai Chruščiovas Pabaltijo žemės ūkiui pateikė pasiūlymą ar «įsakymą» prilygti Švedijos ir Suomijos ūkiui — Šių ūkis šiandien žymiai pranašesnis už Pabaltijo kraštų.

(Elta) Pranešime kom. partijos CK plenumo Maskvoje, 1963 m. gruodžio 9 d. Chruščiovas pripažino, kad Pabaltijo respublikos Estija, Latvija ir Lietuva, žemės ūkį vys tydamos toli gražu nepilnuti niai išnaudojančios galimybes. Pagal Kremliaus valdovą «Vystantis chemijai, keičiasi mūsų pažiūros ir į Pabaltijo respublikų žemės ūkio galimybes... Dabar pribrendo sąlygos išskirti Pabaltijo respublikoms uždavinį — pagal žemės ūkio produktų gamybą pasiekti Skandinavijos šalių, tokių, kaip pavyzdžiui, Švedija, lygį. Jų klimato ir dirvos sąlygos maždaug vienodos. Vadinas, jeigu sudarysime vienodas sąlygas, tiekiami trąšas ir aprūpindami energija, tai pagrįstai galime tikėtis, kad Latvija, Lietuva, Estija gali pasiekti ne žemesnį, o net aukštesnį žemės ūkio produktų gamybos lygį, negu Švedija bei kai kurios kitos Šiaurės šalys» (Plg. «Tiesa», 1963 m. nr. 287, gruodžio 10).

Pabaltijo kraštų gamybą Chruščiovas palygino su Švedijos ir Suomijos lygiu, nes šios turinčios maždaug tokį pat žemės naudmenų ir ariamų plotą kaip ir Pabaltijo respublikos. Palyginus Pabaltijo (kartu paėmus) ir Švedijos su Suomijos gamybos lygį, gautas toks vaizdas: žemės naudmenų plotas — 8.475 tūkst. Švedija ir Suomija — 7.207 tūkst., iš jų ariamosios žemės (tūkstančiais hektarų): Pabaltijo respublikose — 5.244, Švedijoje ir Suomija — 6.245 (toliau gamybos lygis žymimas skliaustuose — E). Pasėlių plotai — Pabaltijo resp. 4.835 (5.946), iš jų grūdinių kultūrų — 1.740 (2.551). Derlius dvigubais centneriais (100 kg) iš hektaro: grūdinių kultūrų Pabaltijo resp. — 8,6 (23,1) bulvių — 77 (140), bendrasis grūdų derlius — tūks-

tančiais tonų: 1.496 (5.891), karvių skaičius tūkstančiais — 1.680 (2.456), turima karvių šimtui hektarų — 19 (34) iš kiekvienos karvės vidutiniškai primelžiama pieno — kilogramais: 2.351 (3.095) pagaminta (tūkst tonų) mėsos: 482 (553) pieno: 3.987 (7.602), pagaminta šimtui hektarų žemės naudmenų (dvg cen.neriais) mėsos 56 (77) pieno. 470 (1.055).

Pats Chruščiovas, tuos palyginimus pateikęs, turėjo pri pažinti, kad «gamybos lygio skirtumas labai žymus». Jis priminė trijų Pabaltijo respublikų «vadovų» patikinimą, jog tie trys kraštai galėtų «artimiausiais metais pagal grūdinių kultūrų derlingumą, mėsos ir pieno gamybą pasiekti Švedijos ir kitų Šiaurės šalių lygį», tačiau su dviem sąlygomis, būtent, tie vadovai reikalauja, kad būtų teikiama daugiau trąšų ir žemės ūkio technikos.

Baigiamajame žodyje CK plenumo, praėj. metų gruodžio 13 d. N Chruščiovas vėl prisiminė Pabaltijo respublikas (plg. «Tiesa», 1963 m. nr. 292 gruodžio 15): «Paimkime Latvija, Lietuvą, Estiją. Ten pašarų pagrindas yra kukurūzai, ankštinės kultūros, cukriniai runkeliai. Tačiau ten tam tikrą vaidmenį vaidina ir ganyklos. Aš buvau Estijoje ir Latvijoje prieš kelerius metus, mačiau tokių žemės sklypelių, kuriuos galima naudoti tik ganymui. Tokiuose sklypuose net žolę sunku nušienauti ir tur būt, geriausia įrengti gyvuliams ganytis aptvarus, tegu tokius sklypus «nusišienauja» karvės».

Šių metų pradžioje Pabaltijo kraštuose įvyko kompartijų suvažiavimai ir «Aukščiau siųjų Sovietų» plenumai. Vėl kalbėjo partiniai pareigūnai ir, kaip pabrėžia Stokholme

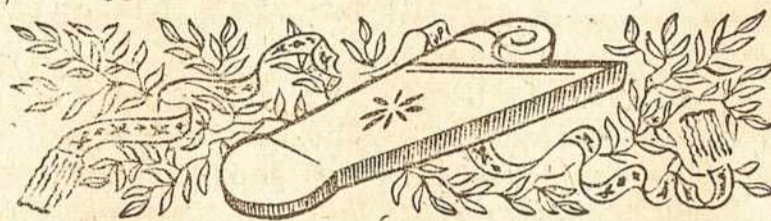
Tarp Sudažytu Rumu

Šešėliuose tarp sudažytų rūmų
Klajodamas ieškau prarastos širdies.
Aš ieškau meilės, prarasto ramumo,
O mylima, aš ieškau tik tavęs.

Žaliam sode, kur sakalai krypavo,
Kur rožių krūmai svaigo bangomis, —
Matau akis, matau aš veidą tavo..
Kas be tavęs mane kelyramins?

Palydi sielą nudevėtos mintys,
Be meilės rangos svetimi keliai,..
Tik tu gali spindėjimu gaivinti,
O Dieve, tu padėki man ir jai!

Kur buvo žemė, buvo tavo žemė,
Gėlėm kaišyti šaltinėliai ten..
Iš tų vaizdų širdis stiprybę semia,
Ta laime siela degs, budės, gyveas..

leidžiamas «Nachrichten aus dem Baltikum» (nr. 23), iš pasakytų kalbų tenka daryti išvadą, kad komunistiniai pareigūnai siekia šių opų Skandinavijos lygio pasiekimo klausimą galimai apeiti

Vasario mėn. Maskvoje vėl įvyko partinis plenumas ir juose kalbėjo Pabaltijo respublikų atstovai jau tikino, kad Chruščiovo pateiktas uždavinys — žemės ūkio gamyboje pasiekti Skandinavijos kraštų lygį — turįs būti pasiektas. Jei palyginti laikotarpį tarp gruodžio mėn. ir š. m. vasario mėn. CK plenumų, galime įžiūrėti skirtumą — partiniai vadovai jau verčiami prisiminti maskvinius reikalavimus. Tai vyksta tuo metu, kai Pabaltijo kraštų vietiniai organai bei žinybos visvien įsitikinusios, kad tas Chruščiovo įsakymas ar bent «pasiūlymas» greičiausiai susidurs su naujomis kliūtimis. Atrodo, kad pabaltiečių ir skandinavų žemės ūkio gamyboje pastebimas skirtumas da-

— Vatikanas veda derybas su Vengrijos vyriausybe dėl kardinolo Mindszenty. Vyriausybė nori, kad kardinolas Mindszenty apeistų Vengrijos teritoriją. Vatikanas iš esmės sutinka, tačiau stato visą eilę sąlygų vyriausybei. Tarp jų, kad Vengrijos vyskupams nušalintiems nuo vyskupijų valdymo būtų leista grįžti vyskupijas administruoti, kad būtų garantuotas religijos mokymas, katalikiškos spaudos ir t. t..

— Sunkiai yra susirgęs pagarsėjęs antro pasaulinio karo metu generolas McArthur, kuris šiuo metu turi jau 84 metus amžiaus

— Amerikos doleris šią savaitę artėjo prie 2000 kruzeirų, bet Banco do Brasil įsikišus, jo kaina krito pora šimtų kruzeirų.

bartinėmis ūkininkavimo sąlygomis tegalės siaurėti labai lėtu tempu.

Faustas Kirša

UŽSIENIEČIAI JAV-SE

Pagal A. Ivanovo duomenis Wuenchene «Nasė obščėje De lo» (nr. 22, 1963 m.) JAV Valsitybėse 1962 m. buvo 34.050.406 svetimos kilmės asmenys ir iš jų 9,7 mil. yra gimę užsieny. Jei JAV priskaitoma per 34 mil. svetimos kilmės asmenų, tai reiškia, kad kas penktas amerikietis savo gimtąja kalba laiko ne anglų kalba. 1962 m. įvažiavimo vizas į JAV gavo 287.763 užsienio kraštų gyventojai. Tais skaičius kelis kartus didesnis už įvažiavusių ar sugrįžusių į Sovietų Sąją per visus 45 jos egzistavimo metus. Tais metais 1963 m. JAV pilietybę įsigijo 127.307 asmenys. Nuo 1907 m. JAV pilietybę gavo 7.969.090 buvusių kitų kraštų piliečių. Pagal paskutinius duomenis JAV gyventojų skaičius 1963 m. pabaigoje pasiekė 190,7 mil. (1963 m. pradžioje jų buvo apie 188 mil.).

STIPRINAMAS ATEISTINIS DARBAS JAUNIMO TARPE

«Kom. Tiesa» (nr. 55, kovo 17) praneša, kad neseniai Lietuvoje įvyko Vilniaus Lėnino rajone, Biržų ir Pasvalio kaimiškųjų gamybinių komitetų plenumai. Jie svarstė ateistinio darbo jaunimo tarpe pagyvinimo klausimą Plenumuose nurodyta, kad ypatingai rūpinamasi ateistinių kadru pagerinimu. Nuo 1965 m. mokslo metų universitetų istorijos ir filologijos fakultetuose, pedagoginių mokyklų filologijos fakultetuose įvedamas studentų specializavimas ateizmo srityje, eilėje aukštųjų mokyklų numatoma įsteigti mokslinio ateizmą katedras. «Mokslinio ateizmą pagrindų» kursas įvedamas universitetuose, žemės ūkio akademijoje, medicinos institutuose. Dabar jaunimui aiškinama, kad ateistinis auklėjimas turįs būti pradėtas nuo vaikystės. Tuo tikslu mokytojams bus išleista metodinė literatūra.

V. Mykolaitis Putinas

SUKILÉLIAI

KOVŲ DÉL ŽEMĖS IR LAISVĖS VAIZDAI 1861—1864

I V

(tąsa)

Onutė prie lango trynė šėivas, o Genė sėdėjo staklėse ir audė. Akelaitis priėjo prie staklių, pačiupinėjo audinį ir pasilenkęs apžiūrėjo raštą.

— Rankšluosčiai! Kokis puikūmis! — sušuko sužavėtas.

Iš tiesų, vyresnioji Balsytė audė puikius aštuonyčius rankšluosčius. Banguotų, lyg vandens srovė išsiraičiusių smulkių rievelių dugne ryškėjo stambus raštas — kampuotos žvaigždės ir skruotiniai, nuostabiai gražiai supinti iš mažyčių ir didesnių keturkampukų ir brūkšnelių. Visa tai buvo apskaičiuota ir išdėsty-

Genė, nebesitverdama džiam gsmu, visa nušvitusi, rodė tam meiliam poneliui savo darbą ir aiškino:

— Tai visai nesunku, ponas. Reikia tik į nytis suverti žinoti, kaip pakojas minti, ir ataudų siūlų žiūrėti. Mane mama išmokė. Ji tai pamučiusi kad ir kažin kokį raštą tuoj ir pati tokį suvers. O austi tai nesunku.

— Nagi, pabandyk. — susidomėjo svečias

Genė įsidėjo į šaudyklę naują Onutės pritrintą žėivą ir, basomis pėdomis vikriai mindama pakojas — čia kraštutines, čia vidurines — greitai šaudė ją į metmenų žiotis ir dvigubai mušė skietu ataudą. Raštas siūlas po siūlo didėjo ir stūmėsi į priekį.

— Ai, kaip gražu ir įdomu! — gėrėjosi Akelaitis, net jam akys spindėjo. — Bet eikite,

mergelės, su dėde pasisveikinti. Manęs nesivaržykite. Aš ne koks didelis, piktas ponas.

Jis išėjo į kiemą, pasiraušė bričkelės sėdynėje ir iš ryšulėlio ištraukė plonutę knygelę.

— Petrai, — šūktelėjo, — aš mačiau, kad jūs čia mylite knygas. Gerai, kad mylite! Skaityki pats, ir kitą tegu pasiklauso. Imki štai dar vieną, naujausią.

Jis padavė Petrui knygelę, ir tas perskaitė: «M. Akelevičius, Kvestorius po Lietuvą važinėdamas žmones bemokinąsis».

Suprato Petras, kad tai šitas ponelis tą knygelę parašė. Taip pat ir lementorių, kurį Kėdainiuose nupirko Mikučiui. Didelę pagarbą pajuto Petras šitam nepaprastam svečiui. Knygelės rašo! Ir jis

dar įdėmiau ėmė stebėti Akelaitį ir klausyti, ką jis šneka.

Tuo tarpu į kiemą išėjo ir seniai Balsiai su Steponu, ir abidvi mergaitės. Visa šeima sustojo prie darželio, ir kiekvieno akis traukė ne tiek Steponas, kiek tas atviras, linksmas ponelis. Tad senoji Balsienė išdrąsinusi pati jį užkabino:

— Tur būt, ponas ne iš mūsų krašto. Mūsų ponai nemoška taip gražiai lietuviškai šnekėti.

— Teisybė, mamyte, — patvirtino Akelaitis. — Aš iš to li. Anoj pusėj Nemuno mano gimtinė, ant Šešupės kranto stovi mano tėvų nameliai. Bet ir ten žmonės lietuviškai šneka. Esu vargdienio sūnus, savo jaunystėj juoda duoną valgiau ir sunkius darbus dirbau. Kai atsimečiau savo gimtuosius namus ir savo mie-

Modernios šeimos Klausimais

(taša)

— Mano patyrimu, žmona vyrui yra daugiau, negu gyvenimo draugė, skirta laimės susikūrimui žemėje. Viešpats sujungdamas gyvenimui ir mirčiai, juos padarė atsakomą už savo priesiegos pašventinimą išganymai — už laimę ir anapų! Anot šv. Povilo raginimo (laiške Efez. 5.25): «Vyrui, mylėkite savo žmonas, kaip ir Kristus mylėjo Bažnyčią, ir pats save atidavė už ją, kad ją pašventintų» — taip ir aš dedu pastangas gyventi mano žmonai visomis savo gyvenimo dienomis. Turju už ją melstis, bet dažnai meikčiuosi draug su ja. Dedu pastangų vis išreikšti jai savo meilę, kartais žodžiais, o dažniausia pagalba jai namų ruošoje, domėdamasis jos užsiėmimais, grožėdamasis ja pačia, pagirdamas ar paguosdamas ją, ir net pasitikėjimo bei ištikimybės išbandymais... Visada bandau būti jai atviras, neveidmainis, gailėstingas ir malonus, ne per dažnai išieiti vienas iš namų, kad tie išėjimai neatitolintų mus vieną nuo kito. Žinau, kad Kristus yra visada šalia mūsų. Jis yra didysis mūsų šeimos židinio draugas!

Tikrai tokia moterystė įvaizdina Kristaus meilę Bažnyčiai, savo Sužadė

tinei, Dievo meilę žmonijai. Pirmiausia vaikams, bet ir kiems žmonėms tėvo gerumas ir visų aprūpinimas padeda įgauti supratimą Dievo gerumo ir Apvaizdos, o tuo pačiu ir dangiškojo Tėvo. Vedu siųjį ištikimą, didelę laimingą meilę — be galo džiugios; ekstaziškos, dieviškos meilės Švent. Dvasios; ir dangiškosios mūsų Motinos Marijos maloningumą motinos meilumas.

Taigi, tie laiškuose pareikšti patyrimai, pergyvenimai ir svarstymai rodo, kaip toms olandų šeimoms padėjo tapti laimingoms gilus pajutimas tikrosios meilės ir krikščioniškosios moterystės esmės, jų nuolankus ir dažnas naudojimasis sakramentais ir maldą, įvairiausiais būdais dėjimas pastangų palaikyti ir išvystyti vedusiųjų meilę. Prieštos meilės ir vidurinio gyvenimo stiprinimo prisidėjo jų naudojamasis katal. šeimos laikraščiais, knygomis, Krikšč. Šeimų Sąjūdžio ir kitų draugijų bei būrelių sueigomis ir konferencijomis. Moderni šeima turi ne vien naujų sunkumų, bet ir naujų galimybių ir modernių priemonių, padedančių susikūrimui meilės ir šeimos laimės.

Pagal vysk. E. J. de Smet
puruosė P. Daugintis S. J.

(Būs daugiau)

Naujas jaunuolių transportas į «romantiskąjį»

Kazachstana

«Entuziastai, jus kviečia septynmečio statybų romantika» — tokiais žodžiais jaunimas skatinamas vykti darbams į tolimąjį Kazachstaną (plg «Komj Tiesa», nr. 54 kovo 15). Komjaunimo organe pažymėta, kad Kazachstano stepėse auga geležinkeliai, miestai, kad Sibiras geležin-

keliais turįs būti susietas su kitais Sovietijos rajonais. Nurodyta, kad trestui «Celintransstroj», vykdančiam darbus plėšinių krašte, reikalingos jaunos, stiprios rankos ir... «karštos entuziastų širdys». Jų ieškoma ir Lietuvoje.

Matyt, Lietuvos jaunimas ne

Sprendimo Valanda

Faustas Kirša

Ir išmušė sprendimo valanda...

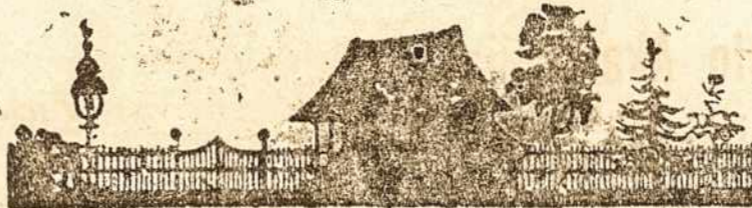
Toks skausmas didelis širdy...

Einu kelionės baisią naktį vienas...

Tik tamsa ir nerimas kely...

Mačiau žvaigždes, kada jos žemėn krenta;
Mačiau kaip kraujas džūsta ant akmenų;
Mačiau kaip motina raudodama nualpo, -
Kaip niekas nežinojo, ar rytoj gyvens...

Ne baimė, ne viltis stiprybę kėlė,
Bet paslaptis, kaip kvapas iš nupjauto šieno:
Širdy ir visatoj švytėjo amžinumas
Stipresnis už kerštą ir už plieną.

labai veržiasi į Kazachstaną bei jo «romantiškas» sritis, nes pažymėta kad Komjaunimo 8 g. CK biuras nutaręs «visuomeninio siuntimo tvarka» pasiųsti į Kazachijos respublikos minėto tresto vykdomas statybas didelį būrį respublikos vaikų bei merginų Kiek lietuviško jaunimo vėl gabenama į «romantika dvelkiantį» Kazachstaną — nepasakyta Tik aišku, kad vadinamas «visuomeninis siuntimas» neturi nieko bendro su ankščiau skelbtu tariamai savanorišku jaunimo vykimu į tolimąsias Sovietijos sritis diti statybose, kurios svarbios tik Maskvai ir neturi nieko bendro su Lietuvos bei jos gyventojų gerove.

NUOSPRENDIS KLAIPĖDOS BYLOJE

Klaipėdoje kovo 5-14 d. vykus septynių, pagal Lietuvoje išieinančią spaudą «Skude 1941 m. siautėjusios ginkluotos buržuazinių nacionalistų gaujos dalyvių, bylai kovo 14 d. paskelbtas nuosprendis. Nors «aukščiausiojo teismo, narys L. Miežėnas

nurodė, kad kaltinamieji buvo nusipelnę mirties bausmės, tačiau kadangi Lietuvoje veikiančio Baudž. bolševikinio kodekso 49 str. numatęs padarytų nusikaltimų senatį, tai mirties bausmės nebuvo taikoma Pagal paskelbtą nuosprendį teismas nusprendė L. Jankauskui, J. Embrasui, J. Molekui ir L. Kuipiui paskirti po 15 m. laisvės atėmimo, atliekant bausmę griežto režimo pataisos darbų kolonijoje, A. Meidui ir A. Bričkui — po 15 m. laisvės atėmimo, iš jų 5 metus atliekant bausmę kalėjime, o likusį laiką griežto režimo pataisos darbų kolonijoje ir K. Vyšniauskui — 10 m laisvės atėmimo, atliekant bausmę griežto režimo pataisos darbų kolonijoje. Pagal «Tiesoje» (nr. 63, kovo 15) paskelbtą pranešimą dar konfiskuotas nuteistųjų turtas, o pats nuosprendis pagal bolševikinę tvarką esąs galutinis ir kasacinis tvarka neap skundžiamas Būdinga, kad aukštos bausmės reikalavęs prokuroro padėjėjas J. Bakučionis pažymėjo, kad «mūsų tarybiniai įstatymai yra teisingi ir hominiski...»

PRIEKAIŠTAS — KRAŠTO- TYRININKAMS TRŪKSTA MARKSISTINIŲ ŽINIŲ

Rašydamas apie kraštotyros muzėjus Lietuvoje J. Kas peravičius («Literatūra ir Menas» nr. 9) nusiskundžia, kad menotyrininkus — specialistus kraštotyros muzėjuose suskaičiuosi ant vienos rankos pirštų, o kiti «tik šiek tiek susipažinę su literatūra, daile, meno istorija žmonės». Esą jie gana paviršutiniškai žino «marksistinės estetikos principus». Autorius teigia, kad muzėjuose dar labai mažai padaryta estetinio auklėjimo srityje Kadangi ir kraštotyros muzėjai Lietuvoje skiriami tarauti komunizmui, netebina tokie straipsnio autorius žodžiai: «Menininko ir muzėjaus tikslas bendras — išauklėti naują, taurų komunistinės visuomenės žmogų...»

— Ryšium su Vilniuje pasitartyta K. Inčičius pješe «Žemaitė» spektaklio vertintojai spaudoje rado kai kurių trūkumų, daugiau domėjosi B. Raubaitės sukurta Žemaitė. Vaidinimą įvertinusi T. Rostovaitė («Literatūra ir Menas», nr. 10) pažymėjo, kad «vis dėlto išieini išieini iš teatro kažko dar nepasotintas: juk norėjai dar daugiau sužinoti apie mylimą rašytoją, ko nerasi jokiuose dokumentuose... Esą lietuviškiems dramaturgams trūksta drąsos

— Ukrainos Mokslų akademijai globojant neseniai Ukrainoje išleista antisemitinė knyga. Pagal sovietikos reikalų žinovą, «Observer», savai rašio bendradarbį, tas leidinys prieš žydus pareikštu nusistatymu nemenkesnis už nacių laikmečiu išleistus. Leidinys daug piešinių, vaizduojančių žydus, vykdančius korupcijos veiksmus, varančius prekinius sandėrius su Vak. Vokietija Įžangoje pažymėta, jog esąs «vertingas vadovėlis ateizmo propagandininkams».

Mausiąją motinėlą, man ašaros temdo akis...

Keista pasirodė Petriui, kad mokytas ponas kuris knygelės rašo, kalba taip gailiai, lyg kokia mergaitė bet kartu jam ir patiko, kad Akelaitis taip kalba ir kad prisirūžę esąs vargdiečio sūnus, juoda duona valges ir sunkius darbus dirbes ir kad jo gimtinėje žmonės lietuviškai šneka.

O senutė Balsienė susijaudino, kad ponas taip gražiai prisiminė savo motinėlą. Ir ji vėl paklausė:

— Ar gyva gi, ar sveika dar tamstos motinėlə?

Akelaitis liūdnai palingavo galva.

— Ne, mamyte. Mano motinėlə jau seniai ilsis šaltame kapelyje. O tėvas dar seniau. Tik trejų metų kūdikis buvau, kai jis mirė katorgoje už tai, kad 1831 metais dėl laisvės kovojo.

Balsienė ir mergaitės su

užuojauta žiūrėjo į tą linksmą, o dabar susigraudinusį ponelį. O jis lėjo į darželį, nusiskynė žaluojančią rūtų šakelę ir kalbėjo dainos žodžiais:

Eisiu ant kapelio, ant žaliojo,
Ant kapelio žalioji rūtelė,
Ant tos rūtelės balta raselė,
Bene gražesnė už deimantėlį,
Bene brangesnė už sidabrėlį?

Visus sujauzdino ponelio žodžiai, o Balsienė prijauostės kampu nubraukė ašarą Nuskintą rūtos šakelę Akelaitis užkišo už kasos jaunesniajai Balsytei, nuo to užsipliekusiai kaip žarija, priėjo prie Balsienės ir, rodydamas ant piršto žiedą:

— Stai, — tarė, — mamyte, mano motinėlės brangiausias palikimas ir atminimas — ir mano didžiausias turtas.

Jis pabučiavo žiedą, ir jo veidas staiga pragiedrėjo.

— Ką padarysi! Kas mirė — amžiną atilsį, o kas gyve-

rame, dirbkime, krutėkime, kad po mūsų kitiems būtų lengviau gyventi.

— Steponai! — staiga šūkte lėjo skardžiu balsu, kad mergaitės net krūptelėjo. — Važiuojame!

Visi Balsiai puolė prašyti, kad dar ilgiau pasiliktų, kad motina gal ką užkasti surasianti ir šiaip norėtų dar pasikalbėti ir sužinoti, kas kitur girdėti Ypačiai visiems rūpėjo, koks tas tikrasis ciosoriaus manifestas, ar dar reiks ir toliau lažus eiti, ar gaus baudžiauninkai žemės, ar reiks mokėti mokesčius ir kokius.

Bet nei Akelaitis nei Steponas dabar nenorėjo į tas kalbas leistis Grįždami jie pasisvečiuoja ilgiau, tada aple viską ir išsikalbėsią O! sviete neramu varšuvoj ten kažkas darosi Lenkai brudzi. O ciosoriaus manifestas tai ir yra toks, kokį visi girdėjo baznyčiose ir valsčiuose. Bet

kas iš to, kad jis tik ponų reikalus gina. Užtat ir dėl žemės reikės dar ilgai kovoti.

— Apie visa tai pakalbėsime, kai sustosim grįždami, — ramino Akelaitis — O grįšim. Šiandien ketvirtadienis vadinasi, sekmadieni. Na, Steponai, važiuojam!

Petras apgėžė bričkėle, svečiai atsisveikino, sėdo ir išdardėjo Balsienei net gėda išleisti juos nepavalgydinus, nepavaišinus Betgi ką paduos, kuo vaišinsi? Negi beraline duona? Pavasarį viskas kaip šluote iššluota. Nei pieno, nei sūrio, nei sviesto kruopelės Ligi sekmadienio ji vis dėlto ką nors sugalvos.

Išleidęs svečius ir užkėlęs vartus, Petras atsisėdo prie darželio ir ėmė skaityti ponelio paliktą knygelę — «Kvestorių Niekto gražūs pamokymai, bet ji labiau traukė «Būdas senovės lietuvių» Tą knygą jam davė dėdė Steponas dar pereitą rudenį, jis ją visą perskaitė, vietomis net po

keletą kartų, bet ne viską gerai suprato. Daug ten ne girdėtų žodžių, ir taip sunku susivokti jų ilgose virtinėse. Bet tai ką suprato, jį labai sudomino. Tie senovės lietuvių — žemaičiai ir kalnėnai — tai jų, šiandieninių baudžiauninkų, prosneliai Oštai, kaip jie gyvenę, kaip tvarkęsi, kokie laisvi buvę ir kaip jie narsiai kariavę ir nuo visokių priešų ginėdavęsi.

Petras jau atmintinai atsimesna kai kuriuos knygos žodžius: «Liuosybę savo per vis mylėjo ir godojo, už kurią visus pasaukės aukso nebūtų ėmusys... Atkakliai vergybės neapvežėjo ir už velnių darbą turėjo, tardamys: «Velniatsai, sako, tevergauja, ne žmogus...» Vergybės neapvežėjo... koks negirdėtas žodis! Petras visados šyptelėja, jį atsiminęs. Bet jis supranta, kad tai reiškia, — be abejo, neapkęntė. (B. D.)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Julija ir Irenė Jurgelevičiūtės, Lucia Jodelytė, Irenė Šimonytė, Vincas Tubelis

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Lietuvoje ir išeivijoje

Vos šiek tiek susikristalizavus nepriklausomam Lietuvos gyvenimui, tuoj kilo mintis įkurti Lietuvių Katalikų Mokslo Akademiją (LKMA). Ji jau 1922 m. rugpj. 12 d. Kaune oficialiai buvo įregistruota, nors steigiamasis susirinkimas įvyko tik spalio 22 d. Šiame susirinkime iš iniciatorių buvo išrinkta pirmoji LKMA valdyba: pirmininku — vysk. J. Skvireckas, vicepirmininkais — prof. Pr. Dovydaitis ir prof. St. Šalkauskis, sekretorium — kun. dr. M. Reinsys, išdininku — adv. L. Noreika, knyginininku — dr. A. Sennas. Nuo 1926 iki 1938 m., atseit iki mirties, akademijai vadovavo prel. Ad. Jakštas Dambrauskas. Po jo pirmininkavo prof. St. Šalkauskis iki 1940 m. bolševikai uždare akademiją.

Anuomet LKMA siekė apjungti lietuvius katalik. mokslininkus, sudaryti palankesnes sąlygas moksliniam darbui, paruošti didelį katalikų mokslininkų prieaugli, kelti mokslinį lygį krikščioniškos kultūros šviesoje. Iš tikro, akademija Lietuvoje atliko didelį darbą tiek katalikų mokslininkų jėgų sutelkime, tiek jaunųjų moksliniame paruošime. Jos veikla reiškėsi suvažiavimuose ir studijose. Akademijos veiklą labai pakėlė vysk. Pr. Būčio iš Katalikų Federacijos gautas \$42,500.00 pašalpa kurios dėka per 18 metų ji galėjo duoti išsiskaitę stipendijų siekiantiems aukštojo mokslo studentams.

Energiško prof. dr. J. Eretto pastangomis Kaune buvo sušaukti trys lietuvių katalikų mokslininkų ir mokslų mėgėjų suvažiavimai: 1933, 1936, 1939 m., kuriuose dalyvavo nuo 300 iki 550 asmenų. Suvažiavimuose būdavo perskaitoma apie 30 paskaitų, kurios vėliau būdavo išleidžiamos «Suvažiavimo darbuose». Jų išėjo trys stambūs tomai, kurie kartu paimti sudarė 1518 pusl. LKMA pirmoji pradėjo rūpintis ir Lietuvių Enciklopedijos leidimu. Iniciatyvą perėmus Spaudos Fondo leidyklaui, akademijos nariai nuo pat pirmojo sąsiuvinio joje bendradarbiavo. Akademija buvo įsigijusi ir turtingą mokslinę biblioteką, kurioje buvo daug labai vertingos lituanistikos. Jos dalį pirko iš prof. dr. Pr. Brenderio, o kitą dalį pado-

vanojo prel. Ad. Jakštas.

Išeivijoje bolševikų uždarytosios LKMA atgaivinimo mintį 1952 m. iškėlė dr. S. Bačkis. Tos minties skatinami iniciatoriai vysk. V. Padolskiui vadovaujant 1954 m. Romoje sudarė reorganizacijos komitetą, kuris pritaikė naujoms sąlygoms akademijai įstatatus ir 1956 m. korespondenciniu būdu pravedė Centro Valdybos rinkimus. Tada pirmininku buvo išrinktas vysk. V. Padolskis, vicepirmininku prof. dr. Z. Ivinskis, nariais — dr. J. Vaišnora, MIC., prof. dr. A. Liūma, S.J., prel. dr. L. Tulaba ir kun. dr. V. Balčiūnas. Nuo tada iki šiol Centro Valdyba pasiliko Romoje, nors buvo siūlyta ją perkelti į JAV. Po vysk. V. Padolskio pirmininkavo prof. dr. A. Liūma, S.J., o pernai pravesuose rinkimuose vėl buvo išrinkta Centro Valdyba Romoje kuri lapkričio 11 ir 15 d. posėdžiuose pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — prof. dr. J. Liūma, S.J., vicepirmininkai — prof. dr. Z. Ivinskis ir dr. J. Vaišnora, MIC., sekretorius — prof. dr. P. Rabikauskas, S.J., išdininkas — dr. P. Brazys, MIC., archyvaras — kun. dr. V. Balčiūnas ir reikalų vedėju pakviestas kun. lic. R. Krasauskas.

LKMA dabar laisvame pasaulyje turi 131 narį. Romoje veikia akademijai priklausanti istorijos mokslų sekcija, kurios nariai rašo istorines studijas ir ruošiasi išleisti istorinių šaltinių knygų seriją. Atgaivintoji akademija jau sušaukė du suvažiavimus: 1957 m. Romoje ir 1961 m. Chicagoje. Pirmojo suvažiavimo darbai jau išleisti, o antrojo dar redaguojami. Redaguojamas taip pat ir LKMA metraštis. Paskutiniu metu susirūpinta židinių steigimu JAV.

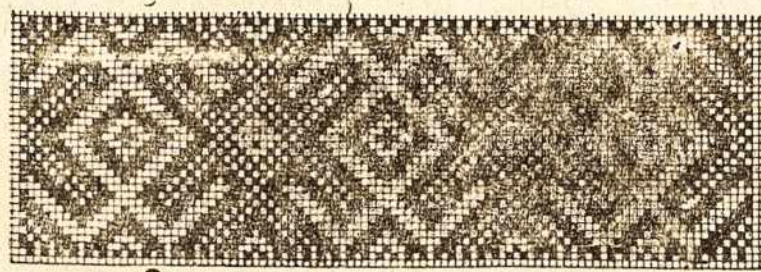
Išeivijoje atsikūrusios LKMA tikslą matome iš įstatų, nes pirmame paragr. sakoma kad «LKMA yra draugija, kurios tikslas yra teikti aukštojo mokslo lietuviams katalikams, kiek galint lengvinti jiems mokslinio darbo sąlygas, ruošti naujų mokslų jėgų, platinti ir kelti mokslingumą ir krikščionišką kultūrą Lietuvių tarpe». Gi antrame paragr. sakoma: «Tam tikslui pasiekti akademija: a) steigia bibliotekas, muziejus ir kitas moks-

Ziedais Pavasaris

Žiedais pavasaris už lango
Vėl šaukiasi į mano širdį,
Bet pro nusiviliomo dangą
Vien skausmo atdūsius ji girdi,

Lyg nuometai, žieduotos skaros
Vėl puošia obelis prie tako
Bet tau klatinga žodį tarus —
Mūs meilė jau liepsnų neteko.

Pavasaris ne vienas skleisis —
Žydės ir sodai ir slėjos,
Bet meilę gimusią kadaise,
Bus neviltingas banga užliejus.

lo įstaigas; b) rengia suvažiavimus kursus ir paskaitas; c) leidžia knygas, mokslo žurnalus ir kitos rūšies leidinius; d) kuria fondus; e) sudaro ir skiria stipendijas; f) įsigyja judomo ir nejudomo turto. Šiuose dviejuose paragr. pilnai atidengtas akademijos tikslas ir iš jo išplaukiantieji uždaviniai.

LKMA pagal įstatų trečiąjį paragr. susideda iš garbės narių, narių mokslininkų ir narių. Be to, ji gali turėti dar narių korespondentų ir rėmėjų. Kokios yra narių kvalifikacijos ir pareigos randame antrame įstatų skyriuje.

Akademijos nariams esant išblaškytiems po visą pasaulį ir negalint jiems net ir suvažiavimuose dalyvauti įstatymai pramato suorganizuoti kraštų LKMA, kurios nariai renkami kas dveji metai į bendrus susirinkimus ir išrenka krašto valdybą. Gi, jei kurioje vietoje yra bent 5 akademijos nariai, kurie be didelio sunkumo gali susirinkti, ten kuriamas akademijos židinys: Tokio židinio nariai kas metai iš savo tarpo išsirenka pirmininką, kuris palaiko ryšius su krašto valdyba, jei ji yra, o jei jos nėra su Centro Valdyba.

Židinių veiklą irgi nustato įstatymai, nes juose sakoma, kad «Židinio nariai susirenka bent trys kartus į metus svarstyti akademijos reikalų ir katalikams aktualų mokslo klausimą... Čia išryškėja ir židinio veiklos tikslas, kuris yra tas pats kaip visos LKMA, nes

židinyje rūpinasi studijuoti katalikų mokslo aktualias ir su jomis supažindinti platesnę visuomenę. Židinio rengiamose paskaitose gali dalyvauti ir pakviestieji nariai, besidomintieji katalikų mokslo klausimais.

Pirmasis LKMA židinys JAV 1956 m. gruodžio 23 d. buvo įkurtas Chicagoje, kurio rūpesčiu buvo surengtas ir antrasis tretyje LKMA suvažiavimas Chicagoje 1961 m. Organizuojasi ir Bostono židinys. Pernai gruodžio 15 d. Fordhamo universitete susirinkę New Yorko apylinkės nariai įsteigė New Yorko židinį ir išrinko valdybą, kurią sudaro: pirmininkas — prof. dr. V. Jaškevičius, S.J., vicepirmininkas — tėv. dr. V. Gidžiūnas, O.F.M., ir sekretorius — prof. dr. A. Vasys. Šiam židiniui Centro Valdyba pavedė suorganizuoti trečiąjį LKMA suvažiavimą tretyje 1964 m. rugsėjo 5, 6, 7 d. New Yorke. Suvažiavimui patalpos jau gautos Fordhamo universitete, įsteigta finansams teikti komisija, kuriai pirmininkauja prel. J. Balkūnas, rūpinamasi ir kitų komisijų steigimu.

LKMA uždaviniai yra dideli ir reikšmingi lietuvių katalikų mokslingumui kelti ir krikščioniškai kultūrai skleisti. Iki šiol nesant informacijos, tikimės bent šiuo informaciniu straipsniu suteikti žinias apie LKMA ir jos veiklą Lietuvoje ir išeivijoje. Norintieji stoti akademijai ir gauti informaciją JAV gal kreiptis į židinių pirmininkus ar tiesiog į Centro Valdybos pirm-

IŠ URUGVAJAUS

(Rašo jaunuolis Alfredas Stanevičius)

Atsiprašau, kad anksčiau Jums neparašiau, buvau labai užimtas egzaminais, dėl to negalėjau kartu su draugais nuvykti į Cordobą stovyklauti. Bet kai jie grįžo ir išgirdau pasakojančius ir aš pajutau lyg buvęs su jais tą pusę mėnesio. Mano vaizduotė je stovi pažįstami kalnai, upės, ežerai, kaimai ir miestai, nors aš tuo metu buvau visai kitur — laboratorijose.

Pas mus Urugvajuje blogai. Viskas labai pabrango ir dar brangs, tai matosi aiškiai. Juk dabar, kai pilnas miestas turistų, o doleris jau arti 20 pesų, tai kas bus žiemą, kas nebus nė vieno turisto ir niekas neįves kitų valsebių turistų? Šiomet, reikia pasakyti, labai daug buvo turistų. Sakoma 70% daugiau negu kitais metais; geras ženklas, bet kas toliau?

Pas mus jaunimas veikia. «Gintaras» gavo keletą pakvietimų dalyvauti televizijoje. Ten tikimės pašokti tautinius šokius. Tai bus balandžio pradžioje Valstybiniame teatre SODRE tarptautiniame festivalyje. Prašydami į talką, festivalio rengėjai minėjo ir kitą lietuvių ansamblį, bet nenorį turėti reikalų su totalitarais (suprask: komunistais).

Jau senai mane vargina viena mintis. Būtent, būtų labai įdomu Montevideo miesto centre padaryti liaudies meno ekspoziciją. Žinoma, turėtų būti pažymėta «Arte Lituana», arba kaip kitaip, kad paskui nebūtų nesusipratimų. Daug lietuvių turi dar atsivežę gintaro papuošalų, savo namų audinių ir t.t. Pradžia jau padaryta, nes dabar, kai būsim televizijoje, prašėme, kad leistų suruošti mažą parodėlę. Sutiko. Prašydami padarysime ateity ir didesnę dalyką.

Iš kitų naujienų reiktų pažymėti, kad Nepriklausomybės šventė labai pasisekė (vasario 15 d.) ir kad turime naują kleboną, tai T. L. Zėnribą, S.J., kuris šalia lietuvių kalbos visus nustebino savo puikia ispanų kalba.

(Suprantama: T. Zėnribas baigė mokslus Čilėje ir Argentinoje. Red.).

ką prof. dr. A. Liūmą, Universiteta Gregoriana.

Prof. dr. Zenonas Ivinskis
T. dr. V. Gidžiūnas, O. M.

Lietuvi
Klausk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekvieną sekmadienį, 8 val. ryt. per RADIO NOVE DE JULHO, vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis. Patarimus, aukas siųsti šiuo adresu. Mons. P. Ra- gažin kas, caixa Postal 4118. São Paulo.

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstinukus, rubelius nau- jagimiams ir kit. Rua Jundiapéba, 45, Fone : 63-4258. Vila Zelina (arti R Ibitirama ir Av. Zelina).

MALONI ŽINIĄ LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUODA NEMO KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS
Advogada

ESCRITÓRIO
Praça da Sé, 323 - 10 - c/101/102
Fone 33-9951

RESIDENCIA
Rua Coelho Neto, 281
Fone: 63-3697, V. Prudente

Máquinas Texteis Santa Clara Ltda.

MÁQUINAS E ACESSÓRIOS TEXTEIS

FUNDAÇÃO DE FERRO E ALUMÍNIO

Caixa Postal, 2093 — Tel. 63 7340

Fábrica e Escritorio:

Rua Domingos Afonso, 50 — Vila Santa Clara
V. Prudente — S. Paulo

Gera kokybė, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tikrai

ANTANO PAVILONIO

INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLÁSTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 884 - 902, caixa postal 4118 - Vila Zelina, Tel. 63-4130 São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų.

SIUVYKLOJE "LAURO"

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui. Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.

PÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915
Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros irengimui namu reikmens ir zaislai, ivairiausios do- vanos visoms progoms.

ESCRITORIO CONTABIL NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. O.R.C. SP. Nro 1.454

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumen- tus, sudaro sutartis surašo prašymus ir ki- tos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo

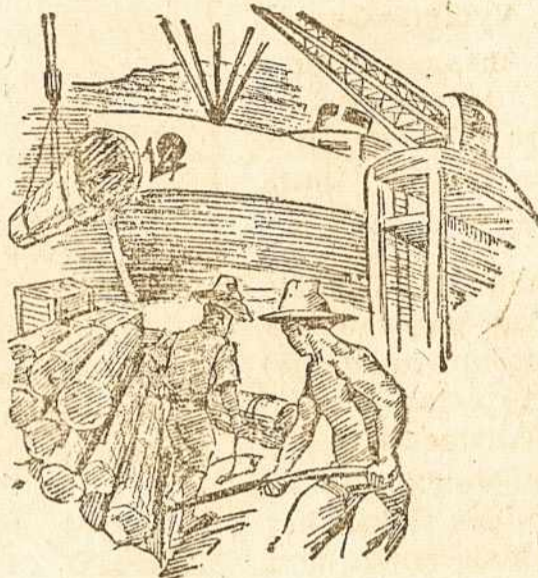
ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis doku- mentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai:

Residencia:
R. Joaquim Piza, 204

Raštinė:
R. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 7 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA. LTDA

Madeiras sem geral

SEDE Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone: 52-0229
Enderêço Telegrafico: «C A B I U N A»
Rio de Janeiro

Serraria «I T A» - Serra dos Aimorés — Municipio de Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

"SOFIJA"

Mokina kirpimo siuvimo, madų mode lių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra regis- truota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaite -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

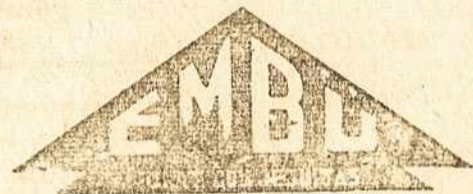
VIENTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMÃO CARRIERI LTDA

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas Kurio puikų veiksma išmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 4-C TEL. 63-3285 VILA ALPINA

LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KA LENDORIUS

Pirmą mėnesio sekmadienį
Pa que das Nações 10 val.
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,15 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8 val.;
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,

Ketvirtą:

Vila Guilhermine 17 val.

Paskutinį:
Vila Anastacio 8,30 val.,
Vila Bonilha 10 val.

LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS | TRANSLIACIJOS

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val;
Sėkmadieniais 10,30 iki 11
val. 19, 25; 31 ir 196 metru
bangomis.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama ANTRADIENIAIS
18 val. 40 min.

SIUVÉJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua dos Cielames, 510 (sėde
propria) — Vila Bela

V. ZELINA, 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

— Prel. K. Miliauskui 30 d. kovo buvo padaryta operacija. Lankyti bus leidžiama tik kitą savaitę, S. André, São Cr. stavão ligoninėje.

— Tėvas J. Bružikas šią savaitę išsėtis išvyko į Italią, netoli Campinas, jezuitų noviciatui. Į São Paulo grįš pradžioje birželio mėn.

— Ona Misevičienė, 83 m. gyvenanti Vila Zelinoje mirė 1 d. balandžio. Nuliūdime paliko sūnus, dukteris, marčias, anūkus Palaidota Lapos kapuose Septintos dienos mišios bus ateiąiantį antradienį, 7 d. balandžio, 8 val. Vila Zelinoje.

— VELYKŲ rytmetį, nors lietus grasino, ir šiais metais Vila Zelinoje susirinko daug lietuvių iš tolimų apylinkių. Procesija, giedant Linksmą Dieną buvo didelė ir graži. Mišių metu išpūdingai giedojo Liet. Kat. Bendruomenės choras šv. Pran. iškaus de Vitt mišias V. Tatarūnui diriguojant ir prof. L. Šukytei vargonais palydint. Seselės pranciškietės Didžiosios Savaitės metu ir per Velykas gražiai gyvomis gėlėmis išpuošė bažnyčios altorius.

— Laiškai: M. Jonavičiūtei, Skurkevičiūtei, J. Šmikynei, J. Stankevičiūtei, J. Selio kiai, M. Butrimavičiūnei, Arūnui Steponaičiūnei, J. Masiūnui, I. Kutkienei K. Bacevičiūnei, M. Vinkšnaičiūnei, F. Slavicaikaitei, Bučioniams, M. Mitrui, Pangonienei, A. Navickiui.

— «Mūsų Lietuvos» prenumeratą apsimokėjo: I. J. Selio kiai 5 000 cr., Vincas Klimeika 2 500 cr., Vytautas Gavelis 10 dolerių, Antanas Kairys 2.000 cr., Pr. Dovydaitis 5 000 cr., Al. Švitra 1.500 cr., Juozas Masiulis 2 000 cr., Quirinas Ruzgas 2.500 cr.

— Šį sekmadienį, balandžio mėn. 5 d. 3 val. p.p. Jaunimo Namuose (at-kų ramovėje) įvyks velykinė vaikų šventė, į kurią yra pakviestas ir pažadėjo atvykti Velykų Zuikis. Programą išpildys vaikai, kurie sekmadieniais lanko lietuviškus žaidimus. Bus taip pat margučių konkursas. Įėjimas laisvas.

PIKNINKAS

Vyrų brolija balandžio mėn. 19 d. ruošia išvažiavimą pikniką į Praia Grande. Norintieji vykti, prašomi nedelsiant užsirašyti pas Brolijos narius.

Iš Casa Verde išvažiuos viešasis autobusas Casaverdiečiai norintieji vykti pikniką gali užsirašyti: pas Jurgį Matelionį, Rua Vichy, 204; pas Juozą Matelionį, Rua Yatai, 26, Casa Verde.

BRAZILIOJE

Visame krašte ramu. Darbas eina normaliai. Streikų nėra Porto Alegre kariuomenės bazė be mūsų pasidavė. Perversmas visame krašte prarastas be kraujo praliejimo. Eksprezidentas João Goulart ir jo švogeris Brizola pabėgo

Lietuviška radijo programa tik tai per RADIO 9 DE JULHO vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis sekmadieniais 8 val. ryto

COMPRA E VENDA DE CASAS — TERRENOS — TERRENOS NAS PRAIAS CHÁCARAS E SÍTIOS ETC.

LEONARDO SUKEVICIUS ERNESTO TIISEL Corretores

RUA RIO DO PEIXE, 74 — TEL. 63-6668 — V. ZELINA

— VYRŲ BROLIJOS susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį tuoj po sumos Vila Zelinoje mokyklos patalpose.

— Prof. José FERREIRA CARRATO, kuris jau nuo gruodžio mėn. studijų tikslais lankosi Europoje, kovo 1 d. atvyko į Romą ir apsisistojė lietuvių kolegijoje. Savo laiške «M.L.» redaktoriui rašo kad buvo labai nuširdžiai priimtas ir globojamas.

— Kovo mėn. 30 d. suėjo šešeri metai nuos mirties DOM ESTANISLAU, OSB — kun. ANPANO AUSENKO S. Be savo tiesioginių pareigų, kaip po profesoriaus, nuširdžiai talkino lietuviams tiek bažnyčioje, tiek savo gabia plunksna spaudoje.

LIETUVIŲ LITERATŪRA LENKIJOSJE

Pagal pasikalbėjimą su lietuvių literatūros vertėjais Z. ir A. Stoberskiais (plg. «Tiesa», nr. 36, vasario 12) nuo 1945 ligi 1963 m. Lenkijoje buvo išleisti šie lietuvių literatūros kūriniai: «Lietuvių kovos laiškas», du P. Cvirkos apsakymai

Urugvajun. Brizola prašė Kubos ginklų ir kareivių. Kongresas svarsto prezidento rinkimus. Kandidatais numatomi: gen. Krueel, buvęs prez. Dutra Gapanema ir Minas Gerais gubernatorius Magalhães Pinto.

mu tomiai. J. Biliūno «Liūdne pasaka», A. Vienuolio «Inteligentų palata», V. Mykolaičio Putino «Altorių šešėly» antroji laida (pirmoji buvo išleista dar prieš karą), S. Neries rinktiniai raštai ir A. Bieliausko romanas «Rožės žydi raudonai».

Iš dramos kūrinių paminėta J. Baltušio pjesė «Gieda gaideliai» (ji statyta daugelyje lenkų teatrų) ir J. Grušo «Vedybų sukaktis». Į lenkų kalbą buvo išverstos dar kelios dramos pjesės.

Šiuo metu Lenkijoje numatoma išleisti E. Mieželaičio «Žmogų», J. Ragauskio «Ite, missa est» ir V. Mykolaičio Putino «Sukilėlius». Z. Stoberskis dar pažymėjo, kad lietuvių kalbą jis gerai išmokęs 1939–1944 m., dabar jis redaguojas Lenkijos lietuviams skiriamą «Aušros» žurnalą. Drauge su žmona jis ruošiasi išversti V. Rimkevičiaus pjesę «Ratas», V. Sėrijos Giros romaną «Štai ir viskas» ir pastaruosius J. Baltušio apsakymus. Pagal Stoberskį, lietuvių lenkų draugystė esanti nuo amžių...

PERSAMOS SOVĖTINĖS TRADICIJOS

Pagal «Tiesą» (nr. 37, vasario 13) vasario 12 d. įvyko respublikinės civilinės metrikacijos reikalų tarybos posėdis. Vienas svarbiausių boškėvikų uždavinių, tai visuomenėje diegti naujas — sovietinės krikštynų, sutuoktuvių ar

TIPOGRAFIA BALTICA

Lietuviška Spaustuvė
ALEKSANDRAS BUMBLIS

Atlieka įvairiausias spaudos darbus pramonei bei prekybai. Dežutes elektros lempoms — Spausdina suviniojimui popierių iki trijų spalvų (krautuvėms). Fabrikuoja «Papel ondulado».

Rua Eduardo Leopoldo, 10 (Coroa), Telefonas 8 6423.
Laiškams: Rua General Fonsea Teles 606, S. Paulo.

SAVI PAS SAVUS!

Palaiykime lietuvių įmones!

Vila Albertina, Av. N. S. Aparecida, 204, Bairro Tremembé lietuvis A. Laurinavičius turi įvairių lietuviškų ir vietinių gėrimų fabriką LAURINAVIČIUS ANTANAS & CIA. LTDA, Jei reikia gėrimų pirma pasiteirauk pas savo tautietį o paskui kitur. Susisiekiama: iš Praça do Correio važiuoti onibusu iki galo Vila Albertina.

laidotuvių tradicijas. Kultūros ministru J. Banaičiui pirmininkaujant taryba aptarė įvairių pagerbimų papročius ir pasiūlė sutuoktuvių ir kt. papročių sveikinimo bei priekštekstus. Jau sukurtas, skulptorės E. Radauskaitės darbas medelis, kuris bus įteikiamas naujagimiams krikštynų (Lietuvoje dabar tai vadinama «vardiniais») metu, bet to dailininkė L. Pučkoriūtė pagamino sutuoktuvių pakvietimų, sveikinimų ir atmenų pavyzdžius.

VENDO — INDUSTRIA DE ARTIGOS PLÁSTICOS

em área de 375 m² totalmente aproveitadas

Artigos fabricados: sandalias japonesas (de borracha) e tiras para sandalia, botões comuns, botões de enfeite, botões de luxo, artigos sem concorrência:

Maquinario, estampos, etc Bom faturamento, por 70 milhões facilitados.

Mais informações: Rua Rio do Peixe, 74, Vila Zelina, Fone 63-6668.

SKLYPAI BERTIOGA PRAIA DE «UNA»

Gražiausias Paulistų pajūris Sklypai su mažu įnašu, o likusieji ilgam išsimokėjimui.

Smulkesnių informacijų Rua Rio do Peixe, 74 pas Leonardą Šukevičių

VILA ZELINOS LIETUVIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5975 NAUJAS ADRESAS

Tėvų Jėzuitų J. Bružiko ir J. Kidyko naujas ir nuolatinis adresas yra šis:

RUA LITUANIA, 67, MOOCA, 13, S. PAULO.

Telefono dar neturi, bet galima skambinti armacijai 93-2341 ir prašyti, kad juos pašauktų.

LIETUVIAMS NUOLAIDA!

užsisakant gerus batus pas JONĄ PETRIKĄ

jo paties batų krautuvėje. Rua B. de Itapetinga, 262, 4º and, sala 406, Tel. 35-8873.

Sklypai ir namai Vila Zelinoj, Vila Beloj ir apylinkėse Kreiptis: R. Rio do Peixe, 74 V. Zelina

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO 9 DE JULHO stoties São Paulo mieste, vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis, kiekvieną sekmadienį 8 val. ryto. Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio vestuvių ir kitomis progomis. Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo. Fone: 63-5975.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9º andar Res.: R. Fernando Falcão, 35 Fones: 37-0395 - 35-5650 - 33-6011 São Paulo

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asinara 25 (Via Casalmonferrato 33, Tel. 78.90.33 78.00.14) ROMA — ITALIA.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdetą kainą. Pageidaujama, kad dėl apsisistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VAIVYBĖ.